

*Данилова Д. В.,
здобувач вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ЗАЙНЯТОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ НА РИНКУ ПРАЦІ

Використання трудових ресурсів характеризується показником зайнятості. Зайнятість населення являє собою діяльність частини населення щодо створення суспільного продукту (національного доходу). Саме в цьому полягає її економічна сутність. Зайнятими вважають осіб, які:

– працювали впродовж досліджуваного тижня хоча б одну годину за наймом за винагороду в грошовому чи натуральному вираженні, індивідуально (самостійно), у окремих громадян або на власному (сімейному) підприємстві; працювали безкоштовно на підприємстві, у власній справі, що належить будь-кому з членів домогосподарства, або в особистому селянському господарстві з метою реалізації продукції, виробленої внаслідок цієї діяльності;

– були тимчасово відсутні на роботі, тобто формально мали робоче місце, власне підприємство (справу), але не працювали впродовж обстежуваного періоду з певних причин.

Опрацьовуючи дане питання, необхідно розглянути більш чіткий аналіз особливостей динаміки зайнятого населення України (табл. 1).

Таблиця 1 Динаміка зайнятого населення України

Роки	Всього зайнято у віці 15-70 р.			Наймані працівники підприємств, установ та організацій		
	тис. осіб		%	тис. осіб		Питома вага у заг. числі зайнятого нас., %
2013	19314,2	-	100,0	11700,5	-	60,6
2014	18073,3	-1240,9	100,0	10565,2	-1135,3	58,5
2015	16443,2	-1630,1	100,0	9501,1	-1064,1	57,8
2016	16276,9	-166,3	100,0	9330,2	-170,9	57,3
2017	16156,4	-120,5	100,0	9112,6	-217,6	56,4
2018	16 360,9	204,5	100,0	9033,3	-79,3	55,2
2019	16578,3	217,4	100,0	13876,3	4843,0	83,7
2020	15915,3	-663,0	100,0	13305,2	-571,1	83,6
2021	15610,0	-305,3	100,0	13065,6	-239,6	83,7

Динаміка зайнятості населення є складовою моделей регіонального людського розвитку. Для забезпечення ефективної зайнятості в економіці

регіону необхідно активізувати регіональну політику зайнятості населення, яка повинна сприяти участі економічно активного населення у створенні ефективних підприємницьких структур; розвивати соціальне партнерство, спрямоване на гармонізацію інтересів роботодавця і найманого працівника.

Таким чином встановлено, що проведений аналіз даних табл. 1 показав:

1. Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років має тенденцію до скорочення, яка яскраво виражена у 2014 р. (-1240,9), 2015 р. (-1630,1) та 2020 р. (-663)рр.;

2. Беручи до уваги показники 2018-2019 рр. всього зайнятого населення, можна стверджувати, що тенденція має більш позитивний характер, порівнюючи з іншими (204,5; 217,4);

3. Порівнюючи нахил скорочення найманих працівників до всього зайнятих осіб, встановлено, що категорія найманих працівників має меншу схильність до скорочення в 2014-2015 рр. (1135,3 порівняно з 1240,9 та -1064,1 з -1630,1);

4. Аналізуючи питому вагу чисельності зайнятого населення, констатуємо, що рівень зайнятості населення скоротився з 58,5% до 55,2% (2014-2018 рр.);

5. Також варто зазначити, що відсоток питомої ваги мав сталий напрям саме в 2019 та 2021 рр. (83,7%), але порівнюючи з 2018 р. значно зріс відповідно до 2019 р.

Резюмуючи вищесказане, можна дійти до висновку, що ситуація на ринку праці щодо зайнятого населення України є складною. Зростання рівня безробіття відбулося серед громадян усіх вікових груп, а рівень зайнятості дедалі скорочувався. Таким чином, масове безробіття представляє реальну загрозу громадянському суспільству, яке не зможе вижити, якщо безробіття буде триматися на високому рівні. Виходячи з цього, необхідне своєчасне поглиблене наукове дослідження соціальних аспектів зайнятості населення та молоді, а особливо фахівців у різних сферах, адже для виходу з кризи у нашій державі без фахівців неможливо здійснити ті заходи, які б забезпечили реалізацію інтересів суспільства.

Проведений аналіз показав, що існує тенденція до зростання рівня зайнятості одночасно зі зменшенням чисельності зайнятих. Зараз ринок праці перебуває під впливом економічних, політичних та інших чинників. Такий вплив наявних факторів може призвести до погіршення ситуації, тому необхідно проводити заходи для залучення працездатного населення до зайнятості, особливо в стратегічно важливих секторах економіки.

Беручи до уваги статистику на сьогодні важливо зазначити, що кількість безробітних в Україні наразі зменшилась приблизно на 38%. І станом на 1 січня 2023 року 187 тисяч громадян мають статус зареєстрованого безробітного.

Економічна криза, а також надмірна відкритість економіки України суттєво вплинули на структуру та динаміку зайнятості. За останнє десятиліття

в структурі зайнятості населення і використанні робочої сили України відбулися зміни принципового характеру, які породили негативні тенденції у розвитку ринку праці. Як свідчать наведені в таблиці дані, головна негативна тенденція в структурі зайнятості – це постійне зниження чисельності працюючих в усіх сферах діяльності.

Успішно подолати кризові явища можливо через вдосконалення технології роботи державної служби зайнятості (реалізацію заходів зі створення додаткових робочих місць, удосконалення податкового законодавства) і, як наслідок – зменшення загального рівня безробіття, і відповідно підвищення фактичного рівня зайнятості та доходів населення.

Держава повинна забезпечувати всі необхідні заходи, на основі яких у подальшому можна було б розраховувати на досягнення повної продуктивної зайнятості.

Відомо, що наш ринок не насичений товарами й особливо вітчизняного виробництва. Тому масштаби зайнятості мають усі підстави для значного розширення за рахунок збільшення виробництва товарів. Можливе і доцільне здійснення окремих організаційно-економічних заходів короткотермінового характеру, спрямованих на певні галузі виробництва. Це посилення профорієнтаційної роботи, розширення обсягів перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів.

Таким чином, ми повинні дотримувати цих вимог для того, щоб не відбулося негативних наслідків у соціально-трудовах відносинах, зниження якості робочої сили та інших недоліків у соціально-економічному розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. Економіка підприємств. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/19415/ (дата звернення: 01.03.2023).
2. Зайнятість населення. URL: <https://ukrreferat.com/chapters/rps/zajnyatist-naselennya-referat.html> (дата звернення: 01.03.2023).
3. Динаміка зайнятості населення як складова моделей регіонального людського розвитку. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32606936.pdf> (дата звернення: 01.03.2023).
4. Зайнятість населення в Україні. URL: <http://referat-ok.com.ua/work/zajnyatist-naselennja-v-ukraini/> (дата звернення: 01.03.2023).
5. Методологічні положення щодо класифікації та аналізу економічної активності населення. URL: https://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2011/12/metod.htm (дата звернення: 01.03.2023).

Науковий керівник - *Крилова І. Г.*,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна